

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Nadejda Toma,

Judecători - Elena Cobzac și Anatolie Țurcan,

cu participarea: procurorului – Sergiu Crijanovschi
avocatului - Oleg Mancevschi

a judecat, în ședință publică, recursul împotriva încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 26 martie 2018, declarat de avocatul Oleg Mancevschi în numele inculpatului

*Chiosa Victor Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în or. Xxxxx,
str. Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs: 19.04.2018 – 02.05.2018.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

Procurorul Sergiu Crijanovschi, care s-a pronunțat pentru respingerea recursului, ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii contestate;

Avocatul Oleg Mancevschi, care a susținut recursul în sensul declarat, solicitând admiterea acestuia;

Nu s-au prezentat:

Inculpatul Chiosa Victor, care a solicitat prin cerere examinarea cauzei în lipsa sa, și ca interesele sale să fie reprezentate de către avocatul Oleg Mancevschi.

Asupra recursului declarat de către avocatul Oleg Mancevschi, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 28 decembrie 2016, Chiosa Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. g), i), j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 17 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis. Măsura preventivă –arestarea preventivă în privința inculpatului Chiosa Victor s-a menținut pînă la intrarea sentinței în vigoare.

2. În procesul examinării cauzei în ordine de apel, avocatul Oleg Mancevschi în numele inculpatului a depus o cerere prin care a solicitat înlocuirea măsurii preventive din arestul preventiv în arestul la domiciliu sau liberare provizorie sub controlul judiciar.

3. Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 26 martie 2018, a fost respinsă ca nefondată cererea depusă de avocatul Oleg Mancevschi în numele inculpatului Victor Chiosa, privind înlocuirea măsurii preventive arestul preventiv în privința ultimului cu arest la domiciliu sau liberare provizorie sub control judiciar.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, făcînd trimitere la prevederile art. 175 alin. (2) Cod de procedură penală, a menționat că măsurile preventive sînt orientate spre a asigura buna desfășurare a procesului penal sau a împiedica bănuitul, învinuitul, inculpatul să se ascunde de urmărirea penală sau de judecată, spre aceea ca el să nu împiedice stabilirea adevărului ori spre asigurarea de către instanță a executării sentinței.

Din materialele cauzei s-a stabilit că Chiosa V. se află sub arest preventiv din data de 28 aprilie 2016, iar prin sentința atacată cu apel măsura preventivă arestul preventiv a fost menținută până la intrarea sentinței în vigoare.

Or, pe prezenta cauză, măsura preventivă arestul preventiv în privința inculpatului Chiosa V. a fost menținută prin sentința atacată cu apel pentru asigurarea pedepsei cu închisoarea.

La fel, instanța de apel făcînd trimitere la prevederile art. 195 și art. 329 Cod de procedură penală, a susținut că solicitanții nu au demonstrat, la caz că la moment măsura preventivă - arestul preventiv și-a pierdut actualitatea și că aceasta ar fi necesar de a fi schimbată cu măsura preventivă - eliberarea sub control judiciar sau arest la domiciliu. Necesitatea schimbării măsurii preventive trebuie să fie confirmată prin probe, ba mai mult s-a solicitat aplicarea altei măsuri preventive mai ușoare, fără a fi confirmat faptul că prin aplicarea ei se va asigura comportamentul adecvat al inculpatului, în scopul desfășurării normale a examinării cauzei și al asigurării executării sentinței.

Instanța de apel a conchis că cele menționate în coraport cu argumentele inculpatului și apărătorului, fac imposibilă aflarea inculpatului sub control judiciar sau arest la domiciliu, concluzie ce este ajustată atât situației de fapt, cât și cadrului normativ bazat pe jurisprudența națională și internațională. Iar, argumentele invocate de inculpat întru schimbarea măsurii preventive aplicate în privința acestuia, nu a constituit temei de aplicare a măsurii preventive - eliberarea sub control judiciar sau arest la domiciliu. Așa cum, la moment desfășurarea normală a procesului penal a fost asigurată doar cu inculpatul în stare de arest, iar aplicarea altor măsuri preventive, nu ar asigura ritmul normal al judecării cauzei.

Instanța de apel a menționat că argumentul apelantului precum că perioada de ținere sub arest a învinuitului, inculpatului nu poate depăși un termen rezonabil, la fel nu a fost reținut de către instanța de apel, deoarece Curtea Constituțională în hotărârea nr. 3 din 23.02.2016 privind excepția de neconstituționalitate a aliniatelor (3), (5), (8) și (9) ale art. 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv) a statuat că, efectele prezentei hotărâri nu se extind asupra persoanelor care se află în stare de arest, în privința cărora există o sentință de condamnare, iar cauza se examinează în instanța de apel.

Prin urmare, termenul rezonabil la examinarea cauzei penale cu persoanele inculcate arestate nu se determină reieșind din perioada examinării cauzei, ci din complexitatea cauzei, avînd în vedere că pe prezenta cauză inculpatul este învinuit

de comiterea unei infracțiuni deosebit de grave și sunt prezente circumstanțe obiective care determină perioada de examinare în ordine de apel.

4. Avocatul Oleg Mancevschi în numele inculpatului, a contestat cu recurs încheierea, solicitând casarea acesteia și aplicarea în privința inculpatului Victor Chiosa a unei măsuri preventive sub formă de arest la domiciliu sau liberare provizorie sub controlul judiciar.

În motivarea recursului a invocat prevederile art., art. 1, 5, 6, și 13 din Convenția Europeană pentru drepturile și libertățile fundamentale și prevederile art.art.21, 25 și 26 din Constituția Republicii Moldova.

Autorul recursului menționează că din materialele cauzei se confirmă următoarele date: caracteristica pozitivă a inculpatului Chiosa Victor eliberată de Inspectoratul de poliție Cahul (vol.2, f.d.403); lipsa antecedentelor penale (vol.2, f.d.397); neafierea la evidența medicului psihiatru (vol.2, f.d.398); neafierea la evidența medicului narcolog (vol.2, f.d.399); aflarea la întreținere copiilor minori (vol.2, f.d.401, 402); inculpatul Chiosa Victor are locul de trai permanent; inculpatul Chiosa Victor s-a autodenunțat (vol.2, f.d.334-336); inculpatul Chiosa Victor au contribuit pentru stabilirea adevărului în procesul urmăririi penale, acceptând interogarea sa în calitate de bănuit și învinuit (vol.2, f.d.342-346, 348-349); inculpatul Chiosa Victor a participat la confruntarea cu autorul infracțiunii, de la care ultimul a refuzat (vol.2, f.d.279-280); inculpatul Chiosa Victor s-a predat organelor documentele care ar permit trecerea frontierei; inculpatul Chiosa Victor mai multe ori a indicat instanței de judecată că nu are intenția de a eschiva de la judecarea cauzei.

Anterior măsura preventivă a fost prelungită inculpatului Chiosa Victor de către o instanță incompetentă după materie.

Conform dispozitivului încheierii judecătorului de instrucție a judecătoriei Cahul nr. 16-32/16 din 27 iulie 2016, termenul de arest aplicat învinuitului Chiosa Victor la faza urmăririi penale expira la data de 26 august 2015 la ora 09.00 (vol.2, f.d.377-381).

La data de 10.08.2016 inculpatului Chiosa Victor i-a fost înmînat rechizitoriu (vol.2, f.d.508).

Recurentul făcînd trimitere la prevederile art. 297 alin.(1), (4) și (5) Cod de procedură penală a menționat că procurorul în procuratura raionului Cahul, Țurcanu Alexandru a fost obligat să trimită cauza penală în judecătoria Cahul pînă la data de 16.08.2016.

Iar procurorul, încălcînd prevederile legii, la data de 16.08.2016 înaintează în adresa judecătorului de instrucție a judecătoriei Cahul demersul nr.4964 din 16.08.2016 privind prelungirea arestului preventiv (vol.2, f.d.468-470).

Judecătorul de instrucție, nefiind competent să examineze demersurile procurorului după terminarea urmăririi penale și înmînarea învinuitului Chiosa Victor rechizitoriului, a prelungit arestul preventiv pînă la data de 25.09.2016 ora 09.00 (vol 2, f.d.485-490).

Luînd în considerație prevederile art. 251 alin.(2) și alin. (3) Cod de procedură penală, încheierea judecătorului de instrucție a judecătoriei Cahul nr.16-45/16 din 24 august 2016 privind prelungirea inculpatului Chiosa Victor a termenului arestării preventive, este nulă (vol.2, f.d.485-490).

Ca consecință, dacă prelungirea precedentă este nulă, deasemenea sunt nule toate încheierile judecătorești ulterioare, prin care a fost prelungită măsura preventivă arestul preventiv în privința inculpatului Chiosa Victor Nicolai, inclusiv Sentința judecătorești Cahul nr. 1-292/16 din 28 decembrie 2016 în partea menținerii inculpatului Chiosa Victor Nicolai măsura de reprimare arestul preventiv pînă la intrare sentinței în vigoare.

5. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, audiind persoanele prezente în ședință, Colegiul penal constată că recursul este inadmisibil și urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art.420 al. (2)- (3) Cod de procedură penală, încheierile instanței de apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia recurată, cu excepția cazurilor cînd, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs. Recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel se consideră făcut și împotriva încheierilor acesteia, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea hotărîrii recurate.

Se reține, că legea stipulează expres care încheieri pot fi atacate separat cu recurs: - încheierea instanței de judecată privind soluționarea chestiunilor referitoare la executarea hotărîrilor judecătorești (469- 471 CP); - încheierea judecătorului de instrucție referitor la autorizarea măsurilor procesuale de constrîngere (art. 302 CPP); - încheierea instanței de judecată privind arestarea preventivă (art.185 alin. (4) CPP); - încheierea judecătorului de instrucție privind aplicarea sau neaplicarea arestării preventive, sau arestării la domiciliu, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata ei, privind aplicarea liberării provizorii (art.311 alin. (1) CPP); - încheierea de restabilire a documentelor dispărute (art. 530 alin. (5) CPP), prevederi legale care la caz nu sunt aplicabile.

Colegiul penal constată, că, în cadrul judecării în ordine de apel a cauzei penale, de învinuire a lui Victor Chiosa, în ședința de judecată avocatul în numele inculpatului a solicitat înlocuirea măsurii preventive arestul preventiv în arestarea la domiciliu sau liberarea provizorie sub control judiciar, întemeindu-și cererea în baza art.175-176,186,195,329 Cod procedură penală.

Prin încheierea instanței de apel din 26 martie 2018, cererea avocatului a fost respinsă ca nefondată.

Colegiul penal constată că, instanța de apel pronunțînd public încheierea de respingere a cererii avocatului privind înlocuirea măsurii preventive inculpatului Chiosa Victor, după cum prevede al.(4) al art.342 Cod de procedură penală, eronat a indicat în partea dispozitivă că încheierea separat poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, iar acest fapt, nu acordă dreptul părții de a contesta cu recurs încheierea adoptată.

Or, la caz se constată, că inculpatul Chiosa Victor, prin sentința Judecătorești Cahul din 28 decembrie 2016, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(2) lit. g), i), j) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 17 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, fiind menținută pînă la intrarea sentinței în vigoare măsura preventivă – arestarea preventivă în privința acestuia.

Colegiul penal reține, că prevederile art.186 CPP, care reglementează procedura prelungirii duratei arestării preventive sau la domiciliu a inculpatului, sînt aplicabile în cazul cînd, la trimiterea cauzei în instanța de judecată, persoana se află

în stare de arest, măsură care a fost aplicată în faza de urmărire penală, și numai pînă la pronunțarea sentinței.

O persoană condamnată în prima instanță, fie că a fost sau nu în stare de arest pînă la acel moment, se găsește în situația precizată de art.5 parag. 1 lit. a) din Convenția europeană, care autorizează privarea de libertate a persoanelor pe baza condamnării, chiar și nedefinitive.

Curtea Europeană a apreciat că, după pronunțarea unei hotărîri de condamnare, privarea de libertate a unei persoane, chiar în timpul judecării propriului apel, este întemeiată pe cazul specificat în art. 5 § 1 lit. a) din Convenția europeană, neavînd drept scop aducerea unei persoane în fața autorității competente, după cum prevede art. 5 § 1 lit. c). 63.

Se reține, că încheierile privind aplicarea sau neaplicarea arestării preventive care se judecă conform prevederilor art.311 și 312 Cod de procedură penală, fac parte din categoria hotărârilor care pot fi atacate cu recurs separat în termen de 3 zile în instanța ierarhic superioară, pe când hotărârile judecătorești care soluționează chestiuni premergătoare fondului cauzei și au fost date în timpul judecării și anume, încheierile prin care instanța dispune asupra cererilor formulate de către părți în ședințele de judecată pot fi atacate cu recurs, de regulă, numai odată cu decizia recurată.

Prin urmare, reieșind din cele expuse și luând în considerație dispozițiile art.437 alin.(2) Cod de procedură penală, care stipulează că încheierile pot fi atacate cu recurs numai odată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs, Colegiul penal conchide că încheierea emisă la 26 martie 2018 de către Curtea de Apel Comrat nu poate fi atacată separat cu recurs, circumstanță care duce la respingerea recursului ca fiind inadmisibil, fără a fi examinat fondul recursului și fără a se expune asupra argumentelor avocatului din recurs, întrucît instanța de recurs nu poate proceda la o verificare a hotărârii atacate, decât în cadrul unui recurs exercitat în mod legal.

6. În conformitate cu art.342, 420, 435 al.1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul declarat de avocatul Oleg Mancevschi în numele inculpatului Victor Chiosa, împotriva încheierii Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 26 martie 2018, prin care a fost respinsă, ca nefondată, cererea depusă de avocatul Oleg Mancevschi în numele inculpatului Victor Chiosa, privind înlocuirea măsurii preventive arestul preventiv în privința ultimului cu arest la domiciliu sau liberare provizorie sub control judiciar, cu menținerea încheierii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 mai 2018.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Elena Cobzac

Anatolie Țurcan